

Nar paa saa stort et Antal Præstefald. Det er nu imidlertid ikke fæstet, og den ærede Forslagsstiller har da ment, at det vilde være hensigtsmæssigt at gribe Dieblisset nu til at tage nogle enkelte Bestemmelser frem og slaa dem fast ved en særlig lille Lov. Saadanne enkelte Bestemmelser, der tages ud af en større Lov, komme let til at savne den rette Plads, paa hvilken de vare indsatte i vedkommende Lov, og det gaar — saavidt jeg er i Stand til at se — med Bestemmelserne i dette Lovforslag paa samme Maade. — Lovforslaget bestaar af tre Hovedaffnit, hvoraf det ene udgjøres af § 1, det andet af § 2 og det tredie af §§ 3—4. De ere aldeles uafhængige af hinanden, og jeg skal derfor omtale hver af dem for sig. § 1 vil minde de Herrer, der kjende den almindelige Lønningslovs § 3, om denne Paragraf. Den almindelige Lønningslovs § 3 bestemmer nemlig, at, naar Lønningerne ere ordnede ved Lønningslove, da skulle de Embedsmænd, der lønnes paa disse Love, være forpligtede til at underkaste sig de Forandringer i Embedsforretningernes Omfang og Beskaffenhed, som senere maatte blive bestemte. Den ærede Forslagsstiller har imidlertid set bort fra den meget vigtige Bestemmelse i den almindelige Lønningslovs § 3, at Reglen kun gjælder for de Embeder, hvis Lønninger ere ordnede ved Lønningslove, og ment, at man kunde gjøre denne Bestemmelse gjældende ogsaa for Præsteembedernes Vedkommende, thi endt her mangler en Lønningslov. Nu kommer da det Hovedspørgsmaal frem: hvad er Meningen med Lovforslagets § 1 med Hensyn til Størrelsen af de Lønninger, der tilkomme Præsterne efter den nuværende Ordning? Jeg er ikke i Stand til at finde nogen sikker Besvarelse derpaa i Lovforslagets § 1. Der tales slet ikke om, hvorvidt Præsten, som muligvis maatte afgive en Del af sit Embedes Omraade, skulde lide noget Tab derfor i sine Indtægter, og dog er det et saa vigtigt Spørgsmaal, at det fremfor noget Andet trænger til Besvarelse. Jeg vil erindre om, hvad der iøvrigt vil være Alle bekjendt, at der tidt til et Pastorat hører flere Sogne, og navnlig hvor der hører tre Sogne til et Pastorat, eller hvor dettes territoriale Omfang er meget stort, er der ofte Duffe om at dele Kalbet somme Liden i mere end to Dele, men i Reglen dog kun i to, saa at et af Sognene eller en Del af et af Sognene, naar det er meget omfangsrigt, kommer til at danne et Hele for sig. Dersom man nu altsaa vilde dele et Pastorat paa denne Maade, gaar der Tiender, Offre, Accidenter og maaske nogle andre Indtægter bort fra Embedet, og skal nu den uden noget Forbehold ansatte Præst undergive sig dette uden Erstatning, dersom § 1 vedtages? Det kan man ikke se af Paragrafen, thi endt det er netop et Hovedspørgsmaal. Er det Meningen, at han skal have Erstatning derfor, betyder § 1 ikke stort; thi der er ingen Midler til at skaffe en saadan Erstatning tilstede; og

er det Meningen, at det skal afgives uden Erstatning, vil det ikke være billigt at gjøre § 1 gjældende. Jeg skal minde om, at den Maade, hvorpaa saadanne Delinger af Pastorater ske for Dieblisset, er denne, at Sagen forberedes ved Vacance i Embedet. Det bestemmes da meget hyppig, at visse Dele af Embedets Indtægter skulle oplægges, indbetales blandt Stiftsmidlerne, for at danne en Fond, ved Hjælp af hvilken man senere kan være i Stand til at skaffe Præstegaard Jordtilliggende, maaske Kapital til Embedet, hvis det for Resten maatte være for lille, altsaa i Stand til at etablere en Præst i et nyt og selvstændigt Sogn; det er den Maade, hvorpaa man gaar frem, og der tages da en Reservation i den Henseende ved Vacance, idet man paalægger den nye Præst at afgive visse Dele af Kaldets Indtægter og senere visse Dele af Kaldets Omraade til et nyt Embede. Jeg tror ogsaa, at man saa temmelig vel kan berolige sig derved indtil videre, og i ethvert Fald maa jeg mene, at § 1, saaledes som den er affattet, ikke vil have nogen praktisk Betydning. Angaaende Enkelthederne skal jeg kun pege paa en eneste. Der staar, at Præsten skal være pligtig til at underkaste sig de Forandringer i hans Embedsforretningens Omfang og Beskaffenhed, som senere maatte blive bestemte. Det har ikke været mig klart, hvad der fortaas ved dette Ord „Beskaffenhed“. Jeg kan ikke let tænke mig, at man kunde komme til at give en Præsts Embedsforretninger nogen anden Beskaffenhed end den, de oprindeligt have havt, og jeg antager derfor, at det er ved en Inkurie, at dette Ord er kommet ind i Lovforslaget. — Jeg skal derefter tillade mig at gaa over til § 2. Den gaar ud paa, at Kirke- og Undervisningsministeren bemyndiges til, indtil en almindelig Lønningslov er udkommen, at foretage Affortninger i meget høit lønede Landsbykalds Indtægter, i Vighed med hvad der hidtil er fæstet ad administrativt Vel. Der paatrænger sig strax den Bemærkning, at den Bemyndigelse, man tænker at give ved Lovforslaget, gaar ud paa ad administrativt Vel at foretage Noget, saa der bliver ingen ret Modsetning mellem det Ny, man ved Lovforslaget vil etablere, og det, der allerede sker. Men jeg vil se bort derfra i Betragtning af, at det er aabenbart det sidste Punktum i Paragrafen, hvorpaa det væsentlig kommer den ærede Forslagsstiller an. Dette sidste Punktum gaar ud paa, at der ikke skal kunne raades over de besparede Beløb uden i Genhold til Lov, saa at det altsaa gaar ud paa at fastsætte nu strax ved Lov, at der ikke kan raades over Noget uden ved en senere Lov. Derved maa nødvendigvis det Spørgsmaal opstaa: Hvorfor da ikke gjøre det strax, hvorfor da ikke strax fastsætte ved Lov, hvad man vil fastsætte ved Lov, at der senere skal ske ved Lov? Det var dog en langt fortere Vel, og saa opnaaede vi noget Reelt derved. Lad mig hvæle